C/2026/3202

12.6.2026

Offentliggørelse af en ansøgning om registrering af en geografisk betegnelse i henhold til artikel 15, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143

(C/2026/3202)

Inden for en frist på tre måneder fra datoen for denne offentliggørelse kan myndighederne i en medlemsstat eller i et tredjeland, eller en fysisk eller juridisk person med en legitim interesse, og som er etableret eller har bopæl i et tredjeland, indgive en indsigelse til Kommissionen, jf. artikel 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143 ([1]).

ENHEDSDOKUMENT

Oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser for landbrugsprodukter

»Banski kestenov med«

EU-nr.: PDO-HR-03402 — 13.1.2025

1. **Betegnelse(r)**

»Banski kestenov med«

2. **Type geografisk betegnelse**

BOB X BGB ☐

3. **Land, som det afgrænsede geografiske område tilhører**

Kroatien

4. **Beskrivelse af landbrugsprodukter**

4.1. *Klassificering af landbrugsprodukter i overensstemmelse med positionen og koden i den kombinerede nomenklatur, jf. artikel 6, stk. 1, i forordning (EU) 2024/1143*

04 – MÆLK OG MEJERIPRODUKTER; FUGLEÆG; NATURLIG HONNING; SPISELIGE PRODUKTER AF ANIMALSK OPRINDELSE, IKKE ANDETSTEDS TARIFERET

0409 – Naturlig honning

4.2. *Beskrivelse af det landbrugsprodukt, for hvilket den registrerede betegnelse anvendes*

»Banski kestenov med« er en honning, der produceres af bikolonier af Krain-honningbien (*Apis mellifera carnica*, Pollmann 1879) på grundlag af nektar fra ægte kastanje (*Castanea sativa* Mill.) fra Banovina-regionen.

Honning-palynologiske egenskaber

Ud over pollen fra ægte kastanje (*Castanea sativa*) kan pollen fra følgende nektarholdige plantearter også forekomme i pollenspektret for »Banski kestenov med«: tørst (*Frangula alnus*), almindelig særkrone (*Amorpha fruticosa*), rød kornel (*Cornus sanguinea*), lindetræer (*Tilia* spp.), arter af kurvblomstfamilien (*Asteraceae*), kirsebærtræer (*Prunus* spp.),

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143 af 11. april 2024 om geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter samt garanterede traditionelle specialiteter og fakultative kvalitetsudtryk for landbrugsprodukter, om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2019/787 og (EU) 2019/1753 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1151/2012 (EUT L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

almindelig robinie (*Robinia pseudoacacia*), løn (*Acer* spp.), almindelig kællingetand (*Lotus corniculatus*) og i mindre mængder pollen fra andre plantearter. Pollen fra følgende ikke-nektarholdige plantearter kan også forekomme i pollenspektret: asketræer (*Fraxinus* spp.), almindelig hundegræs (*Dactylis glomerata*), arter af græsfamilien (*Poaceae*), vejbred (*Plantago* spp.), majs (*Zea mays*) og skræppe (*Rumex* spp.). Når andelen af pollen fra ikke-nektarholdige plantearter ikke medregnes i det samlede pollental, skal andelen af pollen fra ægte kastanje (*Castanea sativa*) i »Banski kestenov med« udgøre minimum 85 % af den øvrige andel af pollen fra nektarholdige plantearter.

Organoleptiske egenskaber:

»Banski kestenov med« har følgende organoleptiske egenskaber:

— Udseende

Farve – fra lys ravgul til ravgul.

Klarhedsgrad – klar.

Krystallisering – langsom.

— Lugt – moderat til meget intens lugt af kastanjeblomster, vådt karton og knuste valnøddeblade.

— Smag – mindre udtalt sødme og syrlighed og moderat til udtalt bitterhed.

— Aroma – moderat til meget vedvarende aroma af brændt sukker, sukkersirup, røg og malurt.

Fysisk-kemiske parametre

Vandindhold: højst 18,0 %.

Elektrisk ledeevne: mindst 0,80 mS/cm.

Indhold af hydroxymethylfurfural (HMF): højst 15 mg pr. kg honning.

4.3. *Undtagelser med hensyn til foderstoffers oprindelse (kun for animalske produkter med en beskyttet oprindelsesbetegnelse) og restriktioner vedrørende råvarers oprindelse (kun for forarbejdede produkter med en beskyttet geografisk betegnelse)*

Det er forbudt at fodre bikolonierne, mens bierne fouragerer på kastanjeblomster. Fodring er dog tilladt for at stimulere udviklingen af bikolonier i det tidlige forår og i de perioder, hvor der ikke sker fouragering. Fodringen skal være afsluttet senest 14 dage før fourageringen af kastanjeblomster går i gang. Fodring er også tilladt i sensommeren og i det tidlige efterår for at forsyne bierne med føde til vinteren. Sukkersirup og/eller foderdej af sukker og honning er tilladt som foder. Foderet kan fremstilles af stødt melis med oprindelse uden for det afgrænsede geografiske område. Andelen af tørstof med oprindelse uden for det afgrænsede geografiske område må ikke overstige 50 % af det samlede tørstofindhold, som bikolonierne indtager i løbet af året. Den resterende andel af tørstof stammer fra honning, som bikolonier fremstiller af den indsamlede nektar og/eller honningdug med oprindelse i det afgrænsede geografiske område. Tidsrammen for fodring af bikolonier er fastsat for at sikre, at foderet ikke påvirker kvaliteten af »Banski kestenov med« eller dets tilknytning til det geografiske område.

4.4. *Specifikke etaper af produktionen, som skal finde sted i det afgrænsede geografiske område*

Alle led i produktionen af »Banski kestenov med« (fouragering og slyngning) skal finde sted i det afgrænsede geografiske område.

4.5. *Særlige regler for emballering, udskæring, rivning osv. af landbrugsproduktet med den registrerede betegnelse*

For at sikre honningens kvalitet og sporbarhed skal den emballeres i det afgrænsede geografiske område. Under transporten kan uhensigtsmæssige (høje) temperaturer ændre de fysisk-kemiske parametre og organoleptiske egenskaber ved »Banski kestenov med« eller forårsage, at honningen optager uønskede fremmede lugte eller fugt fra luften.

4.6. *Særlige regler for mærkning af landbrugsproduktet med den registrerede betegnelse*

Når produktet markedsføres, skal »Banski kestenov med«-logoet fremgå af al forpakning. Ud over logoet skal producentens navn også fremgå af forpakningen. Ud over ovennævnte skal alle forpakningsgenstande være forsynet med et stempel, der angiver et identifikationsnummer. Enhver, der gør brug af mærkningen, og som markedsfører produktet i overensstemmelse med denne produktspecifikation, har ret til at anvende stemplet og »Banski kestenov med«-logoet på samme betingelser.

Den grafiske gengivelse af mærket består af et sort logo med en gennemsigtig baggrund. Logoet består af en sort cirkel, hvori der er et stiliseret tryk af en spiralformet træhonningske og et stiliseret tryk af grev Josip Jelačićs sværd. Disse symboler overlapper hinanden, hvorved de visuelt danner en helhed. Under cirklen er ordene »BANSKI KESTENOV MED« anført i sort med skrifttypen »Cinzel«, og ordet »BANSKI« er anført med fed skrift for yderligere at fremhæve den territoriale forbindelse til Banovina og den ovennævnte kroatiske greve. Logoet og teksten udgør et samlet hele, der ikke må være mindre end 50 x 40 mm.

Figur 1

»Banski kestenov med«-logoet



5. **Kort angivelse af det geografiske områdes afgrænsning**

Det geografiske produktionsområde for »Banski kestenov med« består af Banovina-regionen, herunder byer (Petrinja, Glina og Hrvatska Kostajnica) og kommuner (Sunja, Majur, Donji Kukuruzari, Hrvatska Dubica, Dvor, Topusko og Gvozd).

6. **Tilknytning til det geografiske område**

Det geografiske områdes egenart

Banovina er en region i distriktet Sisak-Moslavina. Banovina-regionen er beliggende i udkanten af det pannoniske bækken mellem floden Sava og de lavereliggende dele af floderne Una, Kupa og Glina. Regionen består af bølgende forbjerge, herunder bjerget Zrinska Gora, mod syd og Sava-flodbækkenet og dens bifloder mod nord og nordøst. Regionen gennemkrydses af dale dannet af mange små vandløb. En væsentlig del af regionens areal består af skovområder, navnlig omkring Dvor og Hrvatska Kostajnica. Det afgrænsede geografiske områdes egenart kommer også til udtryk i regionens kendetegn, da regionen er kendetegnet ved velholdt plantevækst, en lav befolkningstæthed, udbredt landbrug og store områder uden industri og store økonomiske aktører, hvilket i sidste ende har en indvirkning på miljøbevarelsen og udgør en vigtig forudsætning for udviklingen af biavl. Med hensyn til kastanjebevoksninger i Banovina-regionen er den jordtype, der ses mest, dyb lerjord (luvisol) med pH-værdier på mellem 4,77 og 6,57.

På det kroatiske fastland findes ægte kastanje typisk i blandede eller rene skove. Af det samlede areal findes 7 324,88 hektar eller 48,8 % af kastanjebevoksningen i distriktet Sisak-Moslavina, hvor det geografiske produktionsområde for »Banski kestenov med« er beliggende. Afhængigt af det specifikke voksested begynder kastanjetræer i Banovina at blomstre omkring den 5. juni først ved Budučina på arealer, der vender mod nordøst, og til sidst ved Šamarica omkring den 27. juli. Nogle træer blomstrer i omkring 10 dage. Stednavne knyttet til biavl er vigtige, da de ofte angiver et område, der tidligere havde mange honningholdige planter eller var hjemsted for bikolonier. Stednavne kan også være en indikation på, at traditionelle biavlsmetoder har været anvendt i et bestemt område eller på andre forhold, der vedrører biavl. Hvad angår stednavne, der er relevante med hensyn til biavl og honningproduktionen i Banovina, bør Hrvatska Kostajnica bestemt nævnes. Navnet »Kostajnica« indikerer, at det kommer fra ordet »kostanj« (kastanje). Dette understøttes af, at der findes væsentlige bevoksninger af ægte kastanje på bakkerne langs floden Una.

Produktets egenart

Bortset fra jordbundsforholdene og blomstersammensætningen har klimaforhold også en betydelig indflydelse på egenarten af »Banski kestenov med«. På grundlag af honning-palynologiske analyser er det blevet fastlagt, hvilke honningholdige plantearter bierne indsamler nektar fra, hvilket bekræfter honningens tilknytning til det afgrænsede geografiske område og, at honningen adskiller sig fra kastanjehonninger fra andre geografiske områder. En stor del af de undersøgte prøver indeholdt pollen fra tørst (*Frangula alnus*), almindelig særkrone (*Amorpha fruticosa*), rød kornel (*Cornus sanguinea*), lindetræer (*Tilia* spp.), arter af kurvblomstfamilien (*Asteraceae*), kirsebærtræer (*Prunus* spp.), almindelig robinie (*Robinia pseudoacacia*), løn (*Acer* spp.) og almindelig kællingetand (*Lotus corniculatus*).

Ud over den botaniske oprindelse blev prøvernes elektriske ledeevne også undersøgt. Der blev fastlagt indikatorværdier på mellem 0,84 mS/cm og 1,80 mS/cm med en gennemsnitlig værdi på 1,24 mS/cm. Det fremgik tydeligt af en sammenligning af kastanjehonningen med kastanjehonninger fra andre regioner, at intervallet for værdierne for den elektriske ledeevne i de andre regioner var betydeligt større, da de gik fra 1,05 mS/cm og helt op til 2,25 mS/cm og havde en gennemsnitlig værdi på 1,61 mS/cm. Ud over nektar kan man også finde honningdug, der er fremstillet af bladlus og skjoldlus, i kastanjebevoksninger. De høje gennemsnitsværdier for den elektriske ledeevne følger sandsynligvis af andelen af honningdug i de testede honningprøver fra andre regioner. Det er en kendsgerning, at forekomsten af honningdug indirekte påvirker honningens udseende, dvs. dens farve, som er mørkere end honningprøverne fra Banovina. Farven på de fleste prøver af »Banski kestenov med« varierede fra lys ravgul til ravgul, og de havde den lugt og bitterhed, der kendetegner kastanjehonningers organoleptiske profil, og faldt inden for det typiske interval for værdierne for den elektriske ledeevne, hvilket alt sammen fremhæver dens særlige karakter.

Sammenhængen mellem det geografiske områdes egenart og produktets egenart

»Banski kestenov med« er et produkt, der har en stærk tilknytning til dets oprindelsesområde. Dets særlige egenskaber stammer fra det geografiske område, som bl.a. består af naturskove med en høj andel af ægte kastanje (*Castanea sativa*) og udgør det største af sådanne områder i Kroatien. Kastanjebevoksningen blomstrer på forskellige tidspunkter afhængigt af levestederne inden for det geografiske produktionsområde. Fouragering varer derfor mere end en måned på grund af højdeforskelle og beliggenhed. Jordbunds- og vejrforholdene har desuden en betydelig indvirkning på andelen af nektar, der udskilles. Sure jordbundsforhold sikrer de optimale vækstbetingelser for ægte kastanje, hvilket har en positiv indvirkning på blomstringen og dermed også på mængden af nektar, der udskilles. Planten optager vand og mineralske stoffer fra jorden, der trænger ind i saften, som er det råstof, nektaren laves af. Dette har derfor betydning for kvaliteten af det endelige produkt – honning. Ud over jordbundstypen påvirkes nektarudskillelsen i ægte kastanje også af vejrforhold, navnlig nedbør, der i Banovina-regionen fordeles jævnt over vækstsæsonen, men især forekommer i blomstringstiden. Det er en kendsgerning, at perioder med skiftevis sol og kortvarig regn under den ægte kastanjes blomstringstid øger den relative luftfugtighed, hvilket også har en positiv indvirkning på nektarudskillelsen. Den optimale anvendelse af fourageringsressourcer gør det muligt at fremstille »Banski kestenov med« af enestående kvalitet. Dette understøttes endvidere af honningens særlige organoleptiske profil, dens fysisk-kemiske parametre og dens særlige pollenspektrum, dvs. forekomsten af pollen fra planteærterne tørst (*Frangula alnus*) og almindelig særkrone (*Amorpha fruticosa*) på samme tid, hvilket adskiller »Banski kestenov med« fra kastanjehonninger fra de andre områder, hvor det er muligt at fremstille dem.

Ud over terrænet og klimafaktorerne har de betydelige kastanjebevoksninger, der er en central blomsterressource i det afgrænsede geografiske område, bidraget til oprettelsen af en særlig type biavl. De færdigheder og den viden, som biavlere i Banovina har i form af deres forståelse og anvendelse af teknologiske indgreb i bikolonier på de korrekte tidspunkter og deres klargøring af honningen til markedet, sikrer, at der kan fremstilles »Banski kestenov med« af høj kvalitet. Den viden og de erfaringer, som biavlerne har, ses blandt andet ved, at de tillægger det særlig vægt at vælge passende placeringer til bigårde under hensyntagen til topografien. Ved at vælge placeringer, der vender mod syd og sydøst, som er beskyttet mod vind og er tilstrækkeligt solrige, sikres, at der sker en optimal udvikling af bikolonier. Bikolonier, der udvikles under sådanne forhold, udøver i tilstrækkelig grad kollektive aktiviteter, hvilket i sidste ende kommer til udtryk ved indtagelsen af nektar. Regelmæssig kontrol og overvågning af blomstringen og indtagelsen af nektar muliggør en rettidig slyngning, hvilket er et af de vigtigste faktorer ved fremstillingen af kvalitetshonning, og hvilket adskiller honning fra denne region fra kastanjehonning fremstillet i andre regioner. Lokale biavlere kan nærmere bestemt som følge af mange års observation af den ægte kastanjes blomstring fastslå, hvornår blomstringen sker, og kan dermed rettidigt placere bikolonier på bestemte steder så biernes mulighed for at indtage kastanjenektar udnyttes bedst muligt, og der opnås størst mulig blomsterensartethed, hvilket igen kommer til udtryk i honningens typiske organoleptiske egenskaber. »Banski kestenov med« er kendetegnet ved et lavt indhold af vand og hydroxymethylfurfural (HMF). Det lave vandindhold er et tegn på, at bierne har udtrukket vand korrekt under modningen af honningen, og at biavlerne har slynget honningen på det rette tidspunkt, hvilket også har betydning for honningens kvalitet. Honning med et lavt indhold af hydroxymethylfurfural bekræfter, at honningen er frisk og ikke har været opvarmet til over 40 °C, og det sikrer, at de værdifulde bestanddele i honningen bevares. De lokale biavleres fokus på at bevare kvalitet gennem tilegnelsen af viden og erfaring har derfor en direkte indvirkning på den kemiske sammensætning af »Banski kestenov med«.

En kombination af de ovennævnte faktorer, herunder den store andel af kastanjeskove i Banovina-regionen, regionens beskyttede miljø og gunstige mikroklima, biavlstraditioner og de lokale biavleres færdigheder og viden, har en direkte indvirkning på de særlige egenskaber ved »Banski kestenov med«.

Egenarten af »Banski kestenov med« skyldes en mangeårig tradition for biavl, hvilket har betydet, at tilknytningen til det afgrænsede geografiske område også styrkes af historiske, traditionelle og kulturelle faktorer. Det første skriftlige dokument, hvori honningen (og dermed også biavl i Banovina) er nævnt, går helt tilbage til år 1211 og henviser til en klosterkirkes ret til at benytte sig af honning. Biavleren Milan Krizman var muligvis den vigtigste bidragyder til at fremme biavl i Petrinja. Han fremmede biavl, og han var en innovatør, som udviklede et moderne bistade kendt under betegnelsen »krizmanka«. Den første sammenslutning af biavlere i Banovina-regionen var sammenslutningen »Petrinja Beekeeping Association«, der blev stiftet i 1952, og som fortsat er aktiv i dag.

Henvisning til offentliggørelsen af produktspecifikationen for den geografiske betegnelse

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/zoi-zozp-zts/Specifikacija_Banski_kestenov_med_kolovoz_2025.pdf